Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 1. augusta 2025*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Azylová politika – Smernica 2013/32/EÚ – Spoločné konania o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany – Články 36 a 37 – Pojem ‚bezpečná krajina pôvodu' – Označenie prostredníctvom legislatívneho aktu – Príloha I – Kritériá – Článok 46 – Právo na účinný opravný prostriedok – Článok 47 Charty základných práv Európskej únie – Preskúmanie označenia tretej krajiny ako bezpečnej krajiny pôvodu súdom – Zverejnenie informačných zdrojov, na ktorých je toto rozhodnutie založené"

V spojených veciach C-758/24 [Alace] [i] a C-759/24 [Canpelli][i],

ktorých predmetom sú dva návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Tribunale ordinario di Roma (Všeobecný súd Rím, Taliansko) z 31. októbra 2024 a zo 4. novembra 2024, doručenými Súdnemu dvoru 4. novembra 2024 a 5. novembra 2024, ktoré súvisia s konaniami:

LC (C-758/24),

CP (C-759/24)

proti

Commissione territoriale per il riconoscimento della protezione internazionale di Roma – sezione procedure alla frontiera II,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredseda T. von Danwitz, predsedovia komôr K. Jürimäe (spravodajkyňa), I. Jarukaitis, M. L. Arastey Sahún, A. Kumin, N. Jääskinen, D. Gratsias a M. Gavalec, sudcovia I. Ziemele, J. Passer, Z. Csehi, O. Spineanu-Matei, B. Smulders a M. Condinanzi,

generálny advokát: J. Richard de la Tour,

tajomník: C. Di Bella, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 25. februára 2025,

* Jazyk konania: taliančina.

[i] Názov tejto veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– LC, v zastúpení: S. Angilletta, avvocata,

– CP, v zastúpení: D. Belluccio a S. Greco, avvocati,

– talianska vláda, v zastúpení: S. Fiorentino, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci L. D'Ascia, E. Feola a I. Massarelli, avvocati dello Stato,

– bulharská vláda, v zastúpení: S. O. Ruseva a T. S. Cngileva, splnomocnené zástupkyne,

– česká vláda, v zastúpení: A. Edelmannová, M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,

– nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller a R. Kanitz, splnomocnení zástupcovia,

– grécka vláda, v zastúpení: T. Papadopoulou, splnomocnená zástupkyňa,

– francúzska vláda, v zastúpení: B. Dourthe, O. Duprat-Mazaré a B. Fodda, splnomocnení zástupcovia,

– cyperská vláda, v zastúpení: I. Neophytou a E. Symeonidou, splnomocnené zástupkyne,

– lotyšská vláda, v zastúpení: J. Davidoviča a S. Zellis, splnomocnení zástupcovia,

– litovská vláda, v zastúpení: K. Dieninis, splnomocnený zástupca,

– maďarská vláda, v zastúpení: M. Z. Fehér a R. Kissné Berta, splnomocnení zástupcovia,

– maltská vláda, v zastúpení: A. Buhagiar, splnomocnená zástupkyňa,

– holandská vláda, v zastúpení: M. K. Bulterman a A. Hanje, splnomocnené zástupkyne,

– rakúska vláda, v zastúpení: A. Posch, J. Schmoll a P. Thalmann, splnomocnení zástupcovia,

– poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna a D. Lutostańska, splnomocnení zástupcovia,

– slovenská vláda, v zastúpení: E. V. Larišová, splnomocnená zástupkyňa,

– fínska vláda, v zastúpení: H. Leppo a M. Pere, splnomocnené zástupkyne,

– švédska vláda, v zastúpení: F.-L. Göransson a J. Olsson, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: A. Azéma, M. Debieuvre a F. Tomat, splnomocnené zástupkyne,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní z 10. apríla 2025,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článkov 36 až 38 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 60), v spojení s odôvodneniami 42, 46 a 48, ako aj s prílohou I k tejto smernici a s prihliadnutím na článok 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) a na články 6 a 13 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDĽP“).

2 Tieto návrhy boli podané v rámci sporov medzi LC a CP, štátnymi príslušníkmi Bangladéšskej ľudovej republiky na jednej strane a Commissione territoriale per il riconoscimento della protezione internazionale di Roma – sezione procedure alla frontiera II (Oblastná komisia pre priznávanie medzinárodnej ochrany v Ríme – Oddelenie pre konania na hraniciach II, Taliansko) na druhej strane, vo veci zákonnosti rozhodnutí, ktorými táto komisia v rámci zrýchlených konaní na hraniciach zamietla žiadosti LC a CP o medzinárodnú ochranu ako zjavne neopodstatnené.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2013/32

3 Odôvodnenia 18, 20, 40, 42, 46 a 48 smernice 2013/32 stanovujú:

„(18) Je v záujme členských štátov aj žiadateľov o medzinárodnú ochranu, aby sa o žiadosti o medzinárodnú ochranu rozhodlo čo najskôr bez toho, aby bolo dotknuté vykonanie primeraného a úplného posúdenia.

…

(20) Za riadne vymedzených okolností, keď je žiadosť pravdepodobne neopodstatnená alebo existujú závažné obavy o národnú bezpečnosť alebo verejný poriadok, by členské štáty mali mať možnosť skrátiť konanie o posúdení žiadosti, najmä zavedením kratších, ale primeraných lehôt pre určité procesné úkony bez toho, aby tým bolo dotknuté vykonanie primeraného a úplného posúdenia žiadosti a účinný prístup žiadateľa k základným zásadám a zárukám stanoveným v tejto smernici.

…

(40) Kľúčovým faktorom pri posudzovaní odôvodnenosti žiadosti o medzinárodnú ochranu je bezpečnosť žiadateľa v jeho krajine pôvodu. Ak sa tretia krajina môže považovať za bezpečnú krajinu pôvodu, členské štáty by mali mať možnosť označiť ju za bezpečnú a predpokladať jej bezpečnosť pre konkrétneho žiadateľa, pokiaľ tento nepredloží údaje svedčiace o opaku.

…

(42) Určenie tretej krajiny ako bezpečnej krajiny pôvodu na účely tejto smernice nemôže zakladať absolútnu záruku bezpečnosti pre štátnych príslušníkov tejto krajiny. Hodnotenie, o ktoré sa opiera určenie, môže samozrejme brať do úvahy len všeobecné občianske, právne a politické podmienky v tejto krajine a to, či pôvodcovia prenasledovania, mučenia, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania podliehajú v praxi trestom v prípade, ak sa v tejto krajine preukáže, že za to nesú zodpovednosť. Z tohto dôvodu je dôležité, že ak žiadateľ preukáže, že existujú oprávnené dôvody nepovažovať krajinu za bezpečnú v jeho konkrétnom prípade, určenie krajiny ako bezpečnej sa pre neho už nepovažuje za relevantné.

…

(46) Ak členské štáty uplatňujú koncepcie bezpečnej krajiny individuálne pre každý prípad alebo určujú krajiny za bezpečné prijatím zoznamov na tento účel, mali by okrem iného zohľadniť usmernenia, prevádzkové príručky a informácie o krajinách pôvodu a činnostiach, vrátane metodiky [Európsky podporný úrad pre azyl (EASO)] pre správy obsahujúce informácie o krajinách pôvodu, uvedené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 439/2010 z 19. mája 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky podporný úrad pre azyl [Ú. v. EÚ L 132, 2010, s. 11], ako aj príslušné usmernenia [Úradu vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov (UNHCR)].

…

(48) S cieľom zabezpečiť, aby sa správne uplatňovali koncepcie bezpečnej krajiny na základe aktuálnych informácií, by mali členské štáty pravidelne skúmať situáciu v týchto krajinách na základe celého spektra informačných zdrojov, a to aj vrátane informácií od iných členských štátov, EASO, UNHCR, Rady Európy a iných relevantných medzinárodných organizácií. Ak členské štáty zistia, že sa situácia v oblasti ľudských práv podstatne zmenila v krajine, ktorú určili za bezpečnú, mali by zaistiť, aby sa táto situácia posúdila čo najskôr a aby sa v prípade potreby prehodnotilo určenie danej krajiny za bezpečnú.“

4 Článok 10 tejto smernice s názvom „Požiadavky na posúdenie žiadostí“ v odseku 3 písm. b) a odseku 4 stanovuje:

„3. Členské štáty zabezpečia, aby rozhodujúci orgán prijal rozhodnutie o žiadosti o medzinárodnú ochranu po primeranom posúdení. Na tento účel členské štáty zabezpečia:

…

b) aby sa získavali presné a aktuálne informácie z rôznych zdrojov, ako sú EASO a UNHCR a relevantné medzinárodné organizácie pre ľudské práva, týkajúce sa všeobecnej situácie panujúcej v krajinách pôvodu žiadateľov a v prípade potreby aj v krajinách, cez ktoré prechádzali, a aby sa takéto informácie sprístupnili pracovníkom zodpovedným za posudzovanie žiadostí a prijímanie rozhodnutí;

…

4. Orgány uvedené v kapitole V majú prostredníctvom rozhodujúceho orgánu alebo prostredníctvom žiadateľa alebo inak prístup ku všeobecným informáciám uvedeným v odseku 3 písm. b) potrebným na plnenie svojich úloh.“

5 Článok 12 uvedenej smernice, nazvaný „Záruky pre žiadateľov“, v odseku 1 písm. d) stanovuje:

„Pokiaľ ide o konania stanovené v kapitole III, členské štáty zabezpečia, aby všetci žiadatelia mali tieto záruky:

…

d) žiadatelia a prípadne ich právni zástupcovia alebo iní poradcovia v súlade s článkom 23 ods. 1 musia mať prístup k informáciám uvedeným v článku 10 ods. 3 písm. b) a k informáciám poskytnutým odborníkmi podľa článku 10 ods. 3 písm. d), ak rozhodujúci orgán tieto informácie zohľadnil pri prijímaní rozhodnutia o ich žiadosti;

…“

6 Článok 24 tej istej smernice, nazvaný „Žiadatelia, ktorí potrebujú osobitné procesné záruky“, sa týka podpory, ktorá sa má poskytnúť takýmto žiadateľom počas celého azylového konania.

7 Článok 31 smernice 2013/32, nazvaný „Konanie o posúdení žiadosti“, v odseku 8 písm. b) stanovuje:

„Členské štáty môžu stanoviť, že sa konanie o posúdení žiadosti v súlade so základnými zásadami a zárukami kapitoly II skráti a/alebo uskutoční na hraniciach alebo v tranzitných priestoroch v súlade s článkom 43, ak:

…

b) žiadateľ je z bezpečnej krajiny pôvodu v zmysle tejto smernice…“

8 Článok 32 tejto smernice, nazvaný „Neopodstatnené žiadosti“, stanovuje:

„1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 27, členské štáty môžu považovať žiadosť za neopodstatnenú len vtedy, keď rozhodujúci orgán skonštatoval, že žiadateľ nespĺňa požiadavky na priznanie medzinárodnej ochrany podľa smernice [Európskeho parlamentu a Rady] 2011/95/EÚ [z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9)].

2. V prípadoch neopodstatnených žiadostí, na ktoré sa vzťahujú niektoré z okolností uvedených v článku 31 ods. 8, členské štáty môžu považovať žiadosť za zjavne neopodstatnenú aj vtedy, ak je to tak definované vo vnútroštátnych právnych predpisoch.“

9 Článok 36 smernice 2013/32 s názvom „Koncepcia bezpečnej krajiny pôvodu“ znie:

„1. Tretiu krajinu, ktorá bola v súlade s touto smernicou označená ako bezpečná krajina pôvodu, možno po individuálnom posúdení žiadosti považovať za bezpečnú krajinu pôvodu pre konkrétneho žiadateľa, iba ak:

a) je štátnym príslušníkom tejto krajiny, alebo

b) je osobou bez štátnej príslušnosti a predtým sa v tejto krajine zvyčajne zdržiaval,

a nepredložil žiadne závažné dôvody, aby sa táto krajina nepovažovala za bezpečnú krajinu pôvodu v jeho konkrétnej situácii a v zmysle splnenia požiadavky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice [2011/95].

2. Členské štáty stanovia vo vnútroštátnych právnych predpisoch ďalšie pravidlá a postupy uplatňovania koncepcie bezpečnej krajiny pôvodu.“

10 Článok 37 smernice 2013/32, nazvaný „Vnútroštátne určenie tretích krajín za bezpečné krajiny pôvodu“, stanovuje:

„1. Členské štáty môžu ponechať v platnosti alebo môžu zaviesť právne predpisy, ktoré pripúšťajú v súlade s prílohou I vnútroštátne určenie bezpečných krajín pôvodu na účely posúdenia žiadostí o medzinárodnú ochranu.

2. Členské štáty pravidelne posudzujú situácie v tretích krajinách, ktoré boli v súlade s týmto článkom určené za bezpečné krajiny pôvodu.

3. Posúdenie, či je krajina bezpečnou krajinou pôvodu podľa tohto článku, sa zakladá na celom spektre informačných zdrojov najmä vrátane informácií od iných členských štátov, EASO, UNHCR, Rady Európy a iných relevantných medzinárodných organizácií.

4. Členské štáty oznámia Komisii krajiny, ktoré určili podľa tohto článku za bezpečné krajiny pôvodu.“

11 Článok 38 tejto smernice sa týka koncepcie bezpečnej tretej krajiny.

12 Článok 43 uvedenej smernice, nazvaný „Konania na hraniciach“, v odseku 1 stanovuje:

„Členské štáty môžu v súlade so základnými zásadami a zárukami kapitoly II zaviesť konania, na základe ktorých sa na hraniciach alebo v tranzitných priestoroch členského štátu rozhodne o:

…

b) vecnej stránke žiadosti v konaní podľa článku 31 ods. 8.“

13 Článok 46 tejto smernice, nazvaný „Právo na účinný opravný prostriedok“, stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby žiadatelia mali právo na účinný opravný prostriedok pred súdom proti:

a) rozhodnutiu o ich žiadosti o medzinárodnú ochranu vrátane rozhodnutia:
   i) považovať žiadosť za neopodstatnenú v súvislosti s postavením utečenca a/alebo postavením osoby s doplnkovou ochranou;

…

3. V záujme dosiahnutia súladu s odsekom 1 členské štáty zabezpečia, aby účinný opravný prostriedok zahŕňal posúdenie skutkových aj právnych otázok v plnom rozsahu *ex nunc* vrátane

prípadného posúdenia potrieb medzinárodnej ochrany podľa smernice [2011/95], a to aspoň v rámci konania o opravnom prostriedku pred súdom prvého stupňa.

…

5. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 6, umožnia členské štáty žiadateľom zostať na území dovtedy, kým neuplynie lehota na uplatnenie ich práva na účinný opravný prostriedok, a ak sa takéto právo uplatnilo, dovtedy, kým sa o opravnom prostriedku nerozhodne.

6. V prípade rozhodnutia:

a) považujúceho žiadosť za zjavne neopodstatnenú podľa článku 32 ods. 2 alebo za neopodstatnenú po posúdení podľa článku 31 ods. 8, s výnimkou prípadov, keď sa tieto rozhodnutia zakladajú na okolnostiach uvedených v článku 31 ods. 8 písm. h);

…

má súd právomoc rozhodnúť, či žiadateľ môže alebo nemôže zostať na území členského štátu, a to buď na žiadosť žiadateľa alebo z úradnej moci, ak takéto rozhodnutie zrušuje právo žiadateľa zostať v členskom štáte a ak v takýchto prípadoch nie je vo vnútroštátnom práve stanovené právo zostať v členskom štáte dovtedy, kým nebude rozhodnuté o opravnom prostriedku.

…“

14 Príloha I k smernici 2013/32, nazvaná „Určenie bezpečných krajín pôvodu na účely článku 37 ods. 1“, znie:

„Krajina sa považuje za bezpečnú krajinu pôvodu, ak na základe právneho stavu, uplatňovania práva v rámci demokratického systému a všeobecných politických okolností možno preukázať, že v nej vo všeobecnosti a sústavne neexistuje prenasledovanie, ako je vymedzené v článku 9 smernice [2011/95], mučenie ani neľudské či ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie, a že v nej neexistuje hrozba všeobecného násilia v situáciách medzinárodných alebo vnútorných ozbrojených konfliktov.

Pri tomto posudzovaní sa okrem iného vezme do úvahy, v akom rozsahu sa poskytuje ochrana pred prenasledovaním alebo zlým zaobchádzaním prostredníctvom:

a) príslušných zákonov a iných právnych predpisov krajiny a spôsobu ich uplatňovania;

b) rešpektovania práv a slobôd uvedených v [EDĽP] a/alebo v Medzinárodnom pakte o občianskych a politických právach [, prijatom 16. decembra 1966 Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov, ktorý nadobudol platnosť 23. marca 1976,] a/alebo v Dohovore Organizácie Spojených národov proti mučeniu <a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu z 10. decembra 1984 [Zbierka zmlúv Organizácie Spojených národov, zv. 1465, s. 85, č. 24841 (1987)]>, najmä pokiaľ ide o práva, z ktorých podľa článku 15 ods. 2 [EDĽP] nemožno urobiť výnimku;

c) rešpektuje sa zásada zákazu vyhostenia alebo vrátenia podľa Dohovoru <o právnom postavení utečencov, podpísaného v Ženeve 28. júla 1951 [Zbierka zmlúv Organizácie spojených národov, zv. 189, s. 150, č. 2545 (1954)], ktorý nadobudol platnosť 22. apríla 1954 a bol doplnený Protokolom týkajúcim sa právneho postavenia utečencov, prijatým v New Yorku 31. januára 1967, ktorý vstúpil do platnosti 4. októbra 1967 (ďalej len ‚Ženevský dohovor')>;

d) zavedenia systému účinných opravných prostriedkov proti porušovaniu týchto práv a slobôd."

Nariadenie (EÚ) 2024/1348

15 V článku 61 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1348 zo 14. mája 2024, ktorým sa stanovuje spoločné konanie o medzinárodnej ochrane v Únii a zrušuje smernica 2013/32/EÚ (Ú. v. EÚ L, 2024/1348), s názvom „Koncept bezpečnej krajiny pôvodu", sa v odseku 2 stanovuje:

„Tretiu krajinu možno označiť ako bezpečnú tretiu krajinu na úrovni [Európskej ú]nie aj na vnútroštátnej úrovni s výnimkou určitých častí jej územia alebo jasne identifikovateľných kategórií osôb."

16 V článku 78 tohto nariadenia s názvom „Zrušenie" sa v odseku 1 uvádza:

„Smernica [2013/32] sa zrušuje s účinnosťou odo dňa uvedeného v článku 79 ods. 2 bez toho, aby bol dotknutý článok 79 ods. 3"

17 Článok 79 uvedeného nariadenia s názvom „Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie" v odsekoch 2 a 3 uvádza:

„2. Toto nariadenie sa uplatňuje od 12. júna 2026.

3. Toto nariadenie sa uplatňuje na konanie o udelení medzinárodnej ochrany v súvislosti so žiadosťami podanými od 12. júna 2026. Žiadosti o medzinárodnú ochranu podané pred týmto dňom sa riadia smernicou [2013/32]. Toto nariadenie sa uplatňuje na konanie o odňatí medzinárodnej ochrany, ak sa posúdenie odňatia medzinárodnej ochrany začalo od 12. júna 2026. Ak sa posúdenie odňatia medzinárodnej ochrany začalo pred 12. júnom 2026, konanie o odňatí medzinárodnej ochrany sa riadi smernicou [2013/32]."

Talianske právo

18 Podľa preambuly decreto-legge n. 158 – Disposizioni urgenti in materia di procedure per il riconoscimento della protezione internazionale (zákonný dekrét č. 158 o naliehavých ustanoveniach v oblasti poskytovania medzinárodnej ochrany) z 23. októbra 2024 (GURI č. 249, z 23. októbra 2024; ďalej len „zákonný dekrét č. 158/2024") stanovuje:

„…

[s prihliadnutím na] mimoriadnu potrebu a naliehavosť označenia bezpečných krajín pôvodu so zreteľom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo 4. októbra 2024[, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky (C-406/22, EU:C:2024:841)], s vylúčením krajín, ktoré nespĺňajú podmienky na takéto označenie v prípade určitých častí ich územia (Kamerun, Kolumbia a Nigéria),

[s prihliadnutím na] nariadenie [2024/1348], a najmä jeho článok 61 ods. 2, podľa ktorého ‚Tretiu krajinu možno označiť ako bezpečnú tretiu krajinu na úrovni Únie aj na vnútroštátnej úrovni s výnimkou určitých častí jej územia alebo jasne identifikovateľných kategórií osôb', ktorý sa síce bude uplatňovať od 12. júna 2026, ale zakotvuje postoj zdieľaný členskými štátmi Európskej únie,

…"

19 Zákonným dekrétom č. 158/2024 sa zmenil najmä článok 2a decreto legislativo n. 25 – Attuazione della direttiva 2005/85/CE recante norme minime per le procedure applicate negli Stati membri ai fini del riconoscimento e della revoca dello status di rifugiato (legislatívny dekrét č. 25, ktorým sa vykonáva smernica 2005/85/ES o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca) z 28. januára 2008 (GURI č. 40, zo 16. februára 2008; ďalej len „zákonný dekrét č. 25/2008"). Po tejto zmene článok 2a ods. 1 až 4a zákonného dekrétu č. 25/2008 stanovuje:

„1. Na základe kvalifikačných kritérií stanovených právom Únie a zistení vyplývajúcich z informačných zdrojov, ktoré poskytli príslušné medzinárodné organizácie, sa za bezpečné krajiny pôvodu považujú tieto krajiny pôvodu: Albánsko, Alžírsko, Bangladéš, Bosna a Hercegovina, Kapverdy, Pobrežie Slonoviny, Egypt, Gambia, Gruzínsko, Ghana, Kosovo, Severné Macedónsko, Maroko, Čierna Hora, Peru, Senegal, Srbsko, Srí Lanka a Tunisko.

2. Štát, ktorý nie je členom Európskej únie, možno považovať za bezpečnú krajinu pôvodu, ak na základe jeho právneho poriadku, uplatňovania práva v demokratickom systéme a všeobecnej politickej situácie možno preukázať, že v ňom vo všeobecnosti a trvalo neexistuje prenasledovanie…, mučenie ani neľudské či ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie, a ani hrozba všeobecného násilia v situáciách medzinárodného alebo vnútorného ozbrojeného konfliktu. Označenie krajiny za bezpečnú krajinu pôvodu je možné s výnimkou určitých kategórií osôb.

3. Pri posudzovaní uvedenom v odseku 2 sa okrem iného vezme do úvahy, v akom rozsahu sa poskytuje ochrana pred prenasledovaním alebo vážnym bezprávím prostredníctvom:

a) príslušných právnych predpisov danej krajiny a spôsobu ich uplatňovania;

b) dodržiavania práv a slobôd uvedených v [EDĽP], v Medzinárodnom pakte o občianskych a politických právach… a v Dohovore Organizácie Spojených národov proti mučeniu z 10. decembra 1984, najmä pokiaľ ide o práva, od ktorých sa podľa článku 15 ods. 2 [EDĽP] nemožno odchýliť;

c) dodržiavania zásady stanovenej v článku 33 Ženevského dohovoru;

d) zavedenia systému účinných opravných prostriedkov proti porušovaniu týchto práv a slobôd.

4. Posúdenie toho, či je štát, ktorý nie je členom [Európskej únie], bezpečnou krajinou pôvodu, je založené na informáciách poskytnutých národnou komisiou pre azyl, ktorá využíva aj informácie zhromaždené dokumentačným strediskom…, ako aj ďalšie zdroje informácií, najmä informácií poskytnutých inými členskými štátmi Európskej únie, Agentúrou Európskej únie pre azyl [EUAA], [UNHCR], Radou Európy a inými príslušnými medzinárodnými organizáciami.

4a. Zoznam bezpečných krajín pôvodu sa pravidelne aktualizuje aktom so silou zákona a oznamuje sa Európskej komisii. Na účely aktualizácie zoznamu uvedeného v odseku 1 rada ministrov každoročne do 15. januára prerokuje správu, v ktorej v súlade s prvoradými požiadavkami na bezpečnosť a kontinuitu medzinárodných vzťahov a s prihliadnutím na informácie uvedené v odseku 4 informuje o situácii v krajinách zaradených do platného zoznamu a o krajinách, ktorých zaradenie chce podporiť. Vláda zašle správu príslušným parlamentným výborom.“

Spory vo veci samej a prejudiciálne otázky

20 LC a CP sú dvaja štátni príslušníci Bangladéšskej ľudovej republiky. Po tom, čo ich talianske orgány zachránili na mori, boli prevezení do Albánska, kde boli umiestnení do zariadenia určeného na zaistenie v Gjadër. Tieto opatrenia boli prijaté na základe protocollo tra il Governo della Repubblica italiana e il Consiglio dei ministri della Repubblica di Albania per il rafforzamento della collaborazione in materia migratoria (Protokol uzavretý medzi vládou Talianskej republiky a Radou ministrov Albánskej republiky o posilnení spolupráce v oblasti migrácie), na základe ktorého Albánska vláda poskytla Talianskej republike dve oblasti na území Albánska, ktoré v plnom rozsahu patria do právomoci talianskych orgánov a ktoré sa považujú za pohraničné oblasti alebo tranzitné priestory, v ktorých môžu byť žiadatelia o azyl zaistení.

21 Dňa 16. októbra 2024 LC a CP podali v tomto zariadení určenom na zaistenie žiadosť o medzinárodnú ochranu talianskym orgánom.

22 Rozhodnutiami zo 17. októbra 2024 Oblastná komisia pre priznávanie medzinárodnej ochrany v Ríme – Oddelenie pre konania na hraniciach II zamietla tieto žiadosti v zrýchlenom konaní na hraniciach z dôvodu, že LC a CP pochádzali z bezpečnej krajiny pôvodu. Rozhodnutia o zaistení príslušný súd nepotvrdil, a tak žiadatelia boli prepustení.

23 LC a CP, ktorí prišli do Talianska, podali 25. októbra 2024 na Tribunale ordinario di Roma (Všeobecný súd Rím, Taliansko), ktorý je vnútroštátnym súdom, žaloby proti rozhodnutiam o zamietnutí ich žiadostí o medzinárodnú ochranu uvedeným v predchádzajúcom bode.

24 Tento súd má pochybnosti o označení Bangladéšskej ľudovej republiky ako bezpečnej krajiny pôvodu.

25 V prvom rade vnútroštátny súd poznamenáva, že až do prijatia zákonného dekrétu č. 158/2024 prebiehalo označenie tretej krajiny ako bezpečnej krajiny pôvodu v dvoch fázach. Taliansky zákonodarca najprv prostredníctvom riadneho zákona definoval právny rámec takýchto označení. Následne talianska správa prostredníctvom medzirezortného dekrétu označila bezpečné krajiny pôvodu na základe informačných zložiek týkajúcich sa týchto krajín. Taliansky súd bol oprávnený preskúmať zlučiteľnosť takýchto medzirezortných dekrétov s týmto právnym rámcom. Po nadobudnutí účinnosti tohto zákonného dekrétu sa však zoznam bezpečných krajín pôvodu teraz nachádza v akte so silou zákona, a to v článku 2a ods. 1 legislatívneho dekrétu č. 25/2008, v znení zákonného dekrétu č. 158/2024. Taliansky zákonodarca je tak odteraz oprávnený stanoviť všeobecný právny rámec upravujúci postupy a kritériá označenia tretej krajiny ako bezpečnej krajiny pôvodu, ako aj sám vykonať toto označenie. Vnútroštátny súd sa pýta, či je takéto označenie aktom so silou zákona v súlade s požiadavkami smernice 2013/32.

26 V druhom rade vnútroštátny súd zdôrazňuje, že po zmene článku 2a legislatívneho dekrétu č. 25/2008 zákonným dekrétom č. 158/2024 už talianska právna úprava neobsahuje odkaz na informačné zložky o dotknutých tretích krajinách na účely ich zápisu do zoznamu bezpečných krajín pôvodu ani neuvádza potrebu citovať zdroje, z ktorých sú tieto informácie získané. Konkrétne odseky 2 až 4 článku 2a legislatívneho dekrétu č. 25/2008, v znení zákonného dekrétu č. 158/2024, nie sú vôbec spomenuté v odseku 1 tohto článku v znení zmien. Tento článok stanovuje zoznam bezpečných krajín pôvodu všeobecným odkazom na „zistenia vyplývajúce z informačných zdrojov, ktoré poskytli príslušné medzinárodné organizácie“, bez toho, aby tieto údaje alebo zdroje identifikoval. Okrem toho sa nový odsek 4a uvedeného článku obmedzuje na stanovenie, že na účely pravidelnej aktualizácie tohto zoznamu vláda prijme správu, v ktorej uvedie situáciu dotknutých tretích krajín. V dôsledku toho žiadatelia o medzinárodnú ochranu na jednej strane nemôžu spochybniť a na druhej strane súdy rozhodujúce o opravných prostriedkoch podaných týmito žiadateľmi nemôžu preskúmať pôvod, autoritatívnosť, spoľahlivosť, relevantnosť, aktuálnosť, úplnosť a obsah informácií, ktoré viedli k označeniu tretej krajiny ako bezpečnej krajiny pôvodu, v rozpore so zásadou účinnej súdnej ochrany zakotvenou v článku 47 Charty.

27 V treťom rade sa vnútroštátny súd pýta, či členské štáty musia umožniť vnútroštátnym súdom použiť všetky relevantné informácie, ktoré majú k dispozícii, na účely overenia dôvodnosti označenia tretej krajiny ako bezpečnej krajiny pôvodu bez ohľadu na to, či vnútroštátny orgán, ktorý toto označenie vykonal, odhalil informácie, z ktorých vychádzal. Tento súd sa domnieva, že na túto otázku treba odpovedať kladne, a to s cieľom zabezpečiť účinnú súdnu ochranu žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorých žiadosti boli zamietnuté v zrýchlenom konaní z dôvodu, že pochádzajú z takejto bezpečnej krajiny pôvodu.

28 Vo štvrtom rade sa vnútroštátny súd v podstate pýta na dôsledky, ktoré treba vyvodiť z rozsudku zo 4. októbra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky (C-406/22, EU:C:2024:841). V tejto súvislosti uvádza, že z preambuly zákonného dekrétu č. 158/2024 vyplýva, že jeho prijatím mala talianska vláda v úmysle vyhovieť tomuto rozsudku tým, že v článku 2a ods. 2 druhej vete legislatívneho dekrétu č. 25/2008 zrušila možnosť označiť ako bezpečnú krajinu pôvodu tretiu krajinu, ktorá v určitých častiach svojho územia nespĺňa podmienky takéhoto označenia. Táto vláda si však v tomto ustanovení ponechala možnosť označiť ako bezpečnú krajinu pôvodu tretiu krajinu s výnimkou určitých kategórií osôb. Tento súd sa pritom domnieva, že táto možnosť uvedená ako posledná musí byť vylúčená na základe odôvodnenia podobného s odôvodnením, ktoré prijal Súdny dvor v uvedenom rozsudku. Vylúčenie kategórií osôb, ktoré sa najčastejšie týka celého územia tretej krajiny, je dokonca závažnejšie ako územné vylúčenie skúmané v tom istom rozsudku. Za týchto okolností uvedený súd považuje za potrebné obrátiť sa v tejto súvislosti na Súdny dvor predtým, ako prípadne vyvodí dôsledky zo zásady prednosti práva Únie.

29 Za týchto podmienok Tribunal ordinario di Roma (Všeobecný súd Rím) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky, ktoré sú v oboch veciach formulované rovnako:

„1. Bráni právo Únie, a najmä články [36 až 38] smernice [2013/32] v spojení aj s odôvodneniami 42, 46 a 48 tejto smernice, ktoré sú vykladané vo svetle článku 47 [Charty] (a článkov 6 a 13 [EDĽP]), tomu, aby vnútroštátny zákonodarca, ktorý má právomoc umožniť vypracovanie zoznamov bezpečných krajín pôvodu a upraviť kritériá, ktoré sa majú dodržiavať, a zdroje, ktoré sa majú na tento účel použiť, aj priamo označil primárnym legislatívnym aktom tretiu krajinu ako bezpečnú krajinu pôvodu?

2. Bráni v každom prípade právo Únie, a najmä články [36 až 38] smernice 2013/32 v spojení aj s odôvodneniami 42, 46 a 48 tejto smernice, ktoré sú vykladané vo svetle článku 47 [Charty] (a článkov 6 a 13 [EDĽP]), prinajmenšom tomu, aby zákonodarca označil tretiu krajinu ako bezpečnú krajinu pôvodu bez toho, aby sprístupnil a umožnil overenie zdrojov použitých na odôvodnenie tohto označenia, čím bráni žiadateľovi o azyl spochybniť a súdu preskúmať ich pôvod, autoritatívnosť, spoľahlivosť, relevantnosť, aktuálnosť, úplnosť a vo všeobecnosti ich obsah, pričom tiež nemôžu vyvodiť vlastné závery o tom, či boli splnené hmotnoprávne podmienky takého označenia stanovené v prílohe I k [uvedenej] smernici?

3. Má sa právo Únie, a najmä články [36 až 38] smernice 2013/32 v spojení aj s odôvodneniami 42, 46 a 48 tejto smernice, ktoré sú vykladané vo svetle článku 47 [Charty] (a článkov 6 a 13 [EDĽP]), vykladať v tom zmysle, že v rámci skráteného konania na hraniciach [v prípade osôb pochádzajúcich] z krajiny pôvodu označenej za bezpečnú krajinu, môže súd v každom prípade použiť informácie o krajine pôvodu, ktoré sám získa zo zdrojov uvedených v článku 37 ods. 3 [uvedenej] smernice a ktoré mu umožnia overiť, či sú splnené hmotnoprávne podmienky takého označenia uvedené v prílohe I k [tej istej] smernici?

4. Bráni právo Únie, a najmä články [36 až 38] smernice 2013/32, ako aj jeho príloha I v spojení aj s odôvodneniami 42, 46 a 48 tejto smernice, ktoré sú vykladané vo svetle článku 47 [Charty] (a článkov 6 a 13 [EDĽP]), tomu, aby bola tretia krajina označená za ‚bezpečnú krajinu pôvodu', ak v tejto krajine existujú kategórie osôb, pre ktoré táto krajina nespĺňa hmotnoprávne podmienky takého označenia stanovené v prílohe I k [uvedenej] smernici?"

Konanie na Súdnom dvore

30 Vnútroštátny súd navrhol, aby veci boli prejednané v naliehavom prejudiciálnom konaní upravenom v článku 23a Štatútu Súdneho dvora Európskej únie a v článku 107 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

31 Dňa 19. novembra 2024 druhá komora Súdneho dvora na návrh sudcu spravodajcu a po vypočutí generálneho advokáta rozhodla, že tomuto návrhu nevyhovie.

32 Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 21. novembra 2024 boli tieto veci spojené na spoločné konanie na účely písomnej časti konania, ústnej časti konania a rozsudku.

33 Uznesením predsedu Súdneho dvora z 29. novembra 2024 predseda Súdneho dvora rozhodol o prejednaní týchto vecí v skrátenom konaní podľa článku 105 ods. 1 rokovacieho poriadku.

34 Podľa článku 16 tretieho odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie Talianska republika navrhla, aby sa o týchto veciach rozhodlo vo veľkej komore, čomu Súdny dvor 11. februára 2025 vyhovel.

O prejudiciálnych otázkach

O prípustnosti

35 Talianska a slovenská vláda spochybňujú prípustnosť prvej, druhej a štvrtej otázky.

36 Pokiaľ ide o prvú a druhú otázku, talianska vláda tvrdí, že vnútroštátny súd neuviedol dôvody, pre ktoré je zákonný dekrét č. 158/2024 nezlučiteľný s právom Únie, a dôvody, pre ktoré sú tieto otázky relevantné na účel vyriešenia sporov vo veci samej. Táto vláda dodáva, že v prejednávanej veci sú postupy označenia bezpečných krajín pôvodu irelevantné, pretože Bangladéšska ľudová republika bola označená ako bezpečná krajina pôvodu už pred prijatím tohto zákonného dekrétu.

37 Pokiaľ ide o štvrtú otázku, talianska a slovenská vláda tvrdia, že sú abstraktné a hypotetické. Vnútroštátny súd totiž neoveril, či Bangladéšska ľudová republika nie je bezpečná krajina pôvodu pre určité kategórie osôb a či LC a CP patria do týchto kategórií.

38 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré tento súd vymedzí na vlastnú zodpovednosť a ktorých správnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, platí prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť rozhodnúť o návrhu na začatie prejudiciálneho konania predloženom vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými ani právnymi okolnosťami potrebnými na poskytnutie užitočnej odpovede na otázky, ktoré mu boli položené (rozsudok z 19. decembra 2024, Tudmur, C-185/24 a C-189/24, EU:C:2024:1036, bod 26, ako aj citovaná judikatúra).

39 V prejednávanej veci z návrhov na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že vnútroštátny súd rozhoduje o žalobách podaných dvoma štátnymi príslušníkmi Bangladéšskej ľudovej republiky proti rozhodnutiam o zamietnutí ich žiadostí o medzinárodnú ochranu ako zjavne neopodstatnených z dôvodu, že pochádzajú z bezpečnej krajiny pôvodu. Tento súd v týchto návrhoch vysvetľuje, že má pochybnosti o zlučiteľnosti označenia tejto tretej krajiny ako bezpečnej krajiny pôvodu s právom Únie v podstate z dôvodu, že toto označenie vyplýva z legislatívneho aktu, že taliansky zákonodarca nezverejnil svoje zdroje informácií a že tento normotvorca zachoval možnosť vykonať uvedené označenie, hoci táto tretia krajina nemusí byť „bezpečná“ pre určité kategórie jej obyvateľstva. V tejto súvislosti uvedený súd odkazuje na informačný list z 3. mája 2024, ktorý bol vypracovaný Ministerstvom zahraničných vecí Talianska, týkajúci sa Bangladéšskej ľudovej republiky, na ktorom bolo založené jej označenie ako bezpečnej krajiny pôvodu pred prijatím zákonného dekrétu č. 158/2024 a v ktorom sa dospelo k záveru, že túto tretiu krajinu možno považovať za bezpečnú krajinu pôvodu len s výnimkou určitých kategórií osôb.

40 Práve v tomto kontexte sa ten istý súd svojou prvou, druhou a štvrtou otázkou v podstate pýta Súdneho dvora na výklad viacerých ustanovení smernice 2013/32 upravujúcich koncepciu bezpečnej krajiny pôvodu a označenie takýchto krajín členskými štátmi, ako aj na spôsoby súdneho preskúmania takého označenia.

41 Tieto otázky sa teda skutočne týkajú výkladu pravidiel práva Únie, ktoré sú relevantné na účel rozhodnutia sporov vo veci samej. Keďže vnútroštátny súd na vlastnú zodpovednosť stanovuje vnútroštátny právny a skutkový rámec sporov vo veci samej, Súdnemu dvoru neprináleží preverovať predpoklady, na ktorých sú uvedené otázky založené.

42 Okrem toho z návrhov na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že vnútroštátny súd sa svojimi otázkami v konečnom dôsledku snaží zistiť, či označenie Bangladéšskej ľudovej republiky ako bezpečnej krajiny pôvodu je samo osebe zlučiteľné s právom Únie, aby prípadne vyvrátil domnienku bezpečnosti, ktorá vyplýva z uplatnenia koncepcie bezpečnej krajiny pôvodu

v sporoch vo veciach samých. V dôsledku toho okolnosť, že sa nepreukázalo, že LC a CP patria do jednej z kategórií osôb, pre ktoré podľa názoru tohto súdu táto krajina nepredstavuje bezpečnú krajinu pôvodu, nemá vplyv na prípustnosť týchto otázok.

43 Z uvedeného vyplýva, že prvá, druhá až štvrtá otázka sú prípustné.

O veci samej

Úvodné pripomienky

44 Na úvod treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry v rámci postupu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom zavedeného článkom 267 ZFEÚ prináleží Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť spor, ktorý prejednáva. V tomto smere Súdnemu dvoru prináleží v prípade potreby preformulovať otázky, ktoré sú mu predložené. Okrem toho môže Súdny dvor vziať do úvahy aj ustanovenia práva Únie, na ktoré sa vnútroštátny súd v znení svojej otázky neodvolával (pozri rozsudky z 20. marca 1986, Tissier, 35/85, EU:C:1986:143, bod 9, ako aj z 19. decembra 2024, Khan Yunis a Baabda, C-123/23 a C-202/23, EU:C:2024:1042, bod 63).

45 Skutočnosť, že vo svojich otázkach vnútroštátny súd formálne odkázal na určité konkrétne ustanovenia práva Únie, totiž nebráni Súdnemu dvoru, aby mu poskytol všetky prvky výkladu, ktoré môžu byť užitočné na rozhodnutie vo veci samej, a aby zo všetkých informácií poskytnutých týmto súdom, a najmä z odôvodnenia rozhodnutia vnútroštátneho súdu, abstrahoval tie prvky práva Únie, ktoré si vyžadujú výklad vzhľadom na predmet sporu (pozri rozsudky z 29. novembra 1978, Redmond, 83/78, EU:C:1978:214, bod 26, ako aj z 19. decembra 2024, Khan Yunis a Baabda, C-123/23 a C-202/23, EU:C:2024:1042, bod 64).

46 Svojimi otázkami vnútroštátny súd žiada Súdny dvor najmä o výklad článkov 36 až 38 smernice 2013/32 v spojení s článkom 47 Charty.

47 V prvom rade treba pripomenúť, že články 36 a 37 smernice 2013/32 sa týkajú koncepcie bezpečnej krajiny pôvodu a označenia tretích krajín členskými štátmi ako bezpečných krajín pôvodu.

48 Tieto články zavádzajú osobitný režim posúdenia, v rámci ktorého môžu členské štáty rozhodnúť o žiadostiach o medzinárodnú ochranu. Tento režim je založený na vyvrátiteľnej domnienke dostatočnej ochrany v krajine pôvodu, ktorá môže byť vyvrátená žiadateľom, pokiaľ uvedie závažné dôvody týkajúce sa jeho osobnej situácie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 25. júla 2018, A, C-404/17, EU:C:2018:588, bod 25, a zo 4. októbra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 47, ako aj citovanú judikatúru).

49 Vzhľadom na osobitosti uvedeného režimu môžu členské štáty v súlade s článkom 31 ods. 8 písm. b) tejto smernice rozhodnúť, že na jednej strane urýchlia postup posúdenia a na druhej strane ho vykonajú na hranici alebo v tranzitných priestoroch v súlade s článkom 43 uvedenej smernice (rozsudok zo 4. októbra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 48).

50 Okrem toho, ak bola žiadosť o medzinárodnú ochranu podaná žiadateľom z bezpečnej krajiny pôvodu považovaná za neopodstatnenú v tom zmysle, že rozhodujúci orgán v súlade s článkom 32 ods. 1 smernice 2013/32 zistil, že žiadateľ nespĺňa podmienky na medzinárodnú ochranu podľa smernice 2011/95, členské štáty môžu v súlade s článkom 32 ods. 2 smernice 2013/32 považovať takúto žiadosť aj za zjavne neopodstatnenú, ak je takto definovaná vo vnútroštátnych právnych predpisoch (rozsudok zo 4. októbra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 49).

51 Navyše jedným z dôsledkov pre žiadateľa, ktorého žiadosť je zamietnutá na základe uplatnenia koncepcie bezpečnej krajiny pôvodu, je na rozdiel od prípadu jednoduchého zamietnutia to, ako vyplýva z ustanovení článku 46 ods. 5 a 6 smernice 2013/32, že mu nemusí byť umožnené, aby zostal na území štátu, v ktorom podal túto žiadosť a vyčkal na rozhodnutie o opravnom prostriedku (rozsudky z 25. júla 2018, A, C-404/17, EU:C:2018:588, bod 27, a zo 4. októbra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 50).

52 V druhom rade treba poznamenať, že na rozdiel od článkov 36 a 37 smernice 2013/32 sa článok 38 tejto smernice netýka koncepcie „bezpečn[ej] krajin[y] pôvodu“, ale koncepcie „bezpečnej tretej krajiny“. Spory vo veci samej sa pritom týkajú uplatnenia iba koncepcie „bezpečnej krajiny pôvodu“. V prejednávaných veciach preto nie je potrebné rozhodnúť o výklade článku 38 tejto smernice.

53 V treťom rade treba konštatovať, že právu na účinný prostriedok nápravy zaručenému článkom 47 Charty zodpovedá povinnosť uložená členským štátom článkom 46 ods. 1 smernice 2013/32 stanoviť v prospech žiadateľov o medzinárodnú ochranu takéto právo na účinný opravný prostriedok pred súdom, ktorého rozsah vymedzuje článok 46 ods. 3 tejto smernice [pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. marca 2020, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa), C-564/18, EU:C:2020:218, bod 60, a zo 4. októbra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 85, ako aj citovanú judikatúru]. Treba preto zohľadniť aj toto posledné uvedené ustanovenie, aj keď naň vnútroštátny súd vo svojich otázkach neodkázal.

O prvej otázke

54 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate Súdneho dvora pýta, či sa články 36 a 37, ako aj článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 v spojení s článkom 47 Charty majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby členský štát označil tretie krajiny ako bezpečné krajiny pôvodu prostredníctvom legislatívneho aktu.

55 Ako bolo pripomenuté v bode 48 tohto rozsudku, články 36 a 37 smernice 2013/32 zavádzajú osobitný režim posudzovania, v rámci ktorého môžu členské štáty rozhodnúť o žiadostiach o medzinárodnú ochranu pochádzajúcich od štátnych príslušníkov krajín označených ako bezpečné krajiny pôvodu.

56 Na tento účel článok 37 ods. 1 tejto smernice spresňuje, že „členské štáty môžu ponechať v platnosti alebo môžu zaviesť právne predpisy, ktoré pripúšťajú v súlade s prílohou I [k uvedenej smernici] vnútroštátne určenie bezpečných krajín pôvodu na účely posúdenia žiadostí o medzinárodnú ochranu“. Ako v podstate uviedol generálny advokát v bode 36 svojich návrhov,

z porovnania rôznych jazykových verzií tohto ustanovenia vyplýva, že pojem „právne predpisy“ treba chápať v širšom zmysle tak, že môže zahŕňať zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia.

57 V tomto zmysle Súdny dvor navyše rozhodol, že na to, aby členské štáty mohli uplatniť osobitný režim preskúmania a vyvrátiteľnú domnienku upravenú pravidlami smernice 2013/32 týkajúcimi sa konaní, ktoré sú založené na koncepcii bezpečnej krajiny pôvodu, musia vykonať úplnú implementáciu uvedených pravidiel, pokiaľ ide o zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, ktoré majú prijať (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. júla 2018, A, C-404/17, EU:C:2018:588, bod 31).

58 Podľa ustálenej judikatúry musia byť ustanovenia smernice vykonané s nespochybniteľne záväzným účinkom, špecificky, presne a jasne, aby sa tak vyhovelo požiadavke právnej istoty [rozsudok z 3. septembra 2020, Subdelegación del Gobierno en Barcelona (Osoby s dlhodobým pobytom), C-503/19 a C-592/19, EU:C:2020:629, bod 35 a citovaná judikatúra].

59 V tomto rámci prináleží každému členskému štátu označiť bezpečné krajiny pôvodu v súlade s postupmi stanovenými v článkoch 36 a 37, ako aj v prílohe I k smernici 2013/32, a to najmä prijať zoznam tretích krajín v súlade s kritériami stanovenými v tejto prílohe I, vydať ďalšie pravidlá a postupy uplatňovania a oznámiť Komisii zoznam bezpečných krajín pôvodu alebo jeho pravidelné prehodnotenie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. júla 2018, A, C-404/17, EU:C:2018:588, bod 28).

60 Vzhľadom na to ani tieto ustanovenia, ani žiadne iné ustanovenie smernice 2013/32 neurčujú orgán alebo orgány členských štátov, ktoré by mali byť zodpovedné za označenie bezpečných krajín pôvodu na vnútroštátnej úrovni, ani príslušný právny nástroj na tento účel.

61 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že z článku 288 tretieho odseku ZFEÚ vyplýva, že členské štáty pri preberaní smernice disponujú širokou mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o voľbu spôsobov a prostriedkov určených na zabezpečenie jej prebratia. Pokiaľ teda ide o výber príslušných orgánov a relevantné právne nástroje na účely označenia tretích krajín ako bezpečných krajín na vnútroštátnej úrovni, nič nebráni tomu, aby sa v rámci členského štátu rozhodlo zveriť vnútroštátnemu zákonodarcovi zodpovednosť za označenie bezpečných krajín pôvodu prostredníctvom legislatívneho aktu.

62 Táto miera voľnej úvahy členských štátov pri vykonávaní ustanovení článkov 36 a 37 smernice 2013/32 však nemá vplyv na povinnosť každého z týchto štátov prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie plného účinku tejto smernice v súlade s cieľom, ktorý sleduje (pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. apríla 1984, von Colson a Kamann, 14/83, EU:C:1984:153, bod 15, ako aj z 31. marca 2022, Lombard Lízing, C-472/20, EU:C:2022:242, bod 35).

63 Uvedená miera voľnej úvahy nemá konkrétne vplyv na povinnosť každého vnútroštátneho súdu zabezpečiť plný účinok ustanovení smernice 2013/32 tým, že v prípade potreby z vlastnej iniciatívy neuplatní akékoľvek ustanovenie vnútroštátnej právnej úpravy, hoci aj časovo následné, ktoré by bolo v rozpore s ustanoveniami tejto smernice, ktoré majú priamy účinok, a to bez toho, aby musel požiadať alebo vyčkať na predchádzajúce zrušenie predmetného ustanovenia vnútroštátnej právnej úpravy zákonodarnou cestou alebo akýmkoľvek iným ústavným postupom (pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. marca 1978, Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49, body 21 a 24, ako aj z 28. januára 2025, ASG 2, C-253/23, EU:C:2025:40, bod 90 a citovanú judikatúru).

64 Navyše, hoci v prípade neexistencie právnej úpravy Únie v danej oblasti je záležitosťou vnútroštátneho právneho poriadku, aby na základe zásady procesnej autonómie členských štátov a s výhradou dodržania zásad ekvivalencie a efektivity upravoval procesné podmienky opravných prostriedkov určených na zabezpečenie ochrany individuálnych práv odvodených z právneho poriadku Únie, sú členské štáty v každom prípade zodpovedné za zabezpečenie dodržiavania práva na účinnú súdnu ochranu uvedených práv, ako sa zaručuje v článku 47 Charty, pričom rozsah tohto práva je v tomto prípade spresnený článkom 46 smernice 2013/32 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. júla 2025, Al Nasiria, C-610/23, EU:C:2025:514, bod 51, a citovanú judikatúru).

65 Z uvedeného vyplýva, že voľba príslušného orgánu a právneho nástroja členským štátom na označenie bezpečných krajín pôvodu na vnútroštátnej úrovni v súlade s článkami 36 a 37 smernice 2013/32 nemôže mať vplyv na povinnosti, ktoré mu vyplývajú z tejto smernice. Každému členskému štátu tak prináleží najmä zabezpečiť dodržiavanie práva na účinný opravný prostriedok pred súdom, ktoré článok 46 ods. 1 uvedenej smernice priznáva žiadateľom o medzinárodnú ochranu proti rozhodnutiam o ich žiadostiach a ktorého rozsah vymedzuje článok 46 ods. 3 tej istej smernice.

66 Súdny dvor už v tejto súvislosti rozhodol, že v súlade s článkom 46 ods. 3 smernice 2013/32 v spojení s článkom 47 Charty, ak je na súd podaný opravný prostriedok proti rozhodnutiu týkajúcemu sa žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktorá bola preskúmaná podľa osobitného režimu uplatniteľného na žiadosti podané žiadateľmi z tretích krajín, ktoré sú označené ako bezpečné krajiny pôvodu v súlade s článkom 37 tejto smernice, musí tento súd v rámci posúdenia v plnom rozsahu a *ex nunc* stanoveného v článku 46 ods. 3 tejto smernice zohľadniť na základe skutočností uvedených v spise a skutočností, o ktorých sa dozvedel v priebehu konania, porušenie hmotnoprávnych podmienok tohto označenia uvedených v prílohe I k uvedenej smernici (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. októbra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 98).

67 V dôsledku toho a vzhľadom na judikatúru pripomenutú v bodoch 62 a 63 tohto rozsudku okolnosť, že sa členský štát rozhodol označiť bezpečné krajiny pôvodu prostredníctvom legislatívneho aktu, nemôže brániť vnútroštátnemu súdu, ktorému bola vec predložená za podmienok uvedených v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, aby preskúmal, hoci len incidenčne, či označenie dotknutej tretej krajiny ako bezpečnej krajiny pôvodu spĺňa hmotnoprávne podmienky takéhoto označenia stanovené v prílohe I k smernici 2013/32.

68 S prihliadnutím na vyššie uvedené dôvody treba na prvú otázku odpovedať tak, že články 36 a 37, ako aj článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 v spojení s článkom 47 Charty sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby členský štát označil tretie krajiny ako bezpečné krajiny pôvodu prostredníctvom legislatívneho aktu, pod podmienkou, že toto označenie môže byť predmetom súdneho preskúmania týkajúceho sa splnenia hmotnoprávnych podmienok takéhoto označenia, ktoré sú uvedené v prílohe I k tejto smernici, ktorýmkoľvek vnútroštátnym súdom, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o žiadosti o medzinárodnú ochranu posudzovanej v rámci osobitného režimu uplatniteľného na žiadosti podané žiadateľmi pochádzajúcimi z tretích krajín označených ako bezpečné krajiny pôvodu.

O druhej a tretej otázke

69 Svojou druhou a treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa majú články 36 a 37, ako aj článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 v spojení s článkom 47 Charty vykladať v tom zmysle, že na jednej strane členský štát, ktorý označí tretiu krajinu ako bezpečnú krajinu pôvodu, musí sprístupniť informačné zdroje v zmysle článku 37 ods. 3 tejto smernice, na ktorých je toto označenie založené, a na druhej strane vnútroštátny súd rozhodujúci o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktorá bola posúdená v rámci osobitného režimu posudzovania uplatniteľného na žiadosti podané žiadateľmi pochádzajúcimi z tretích krajín označených ako bezpečné krajiny pôvodu, môže pri overovaní, či toto označenie spĺňa hmotnoprávne podmienky takéhoto označenia uvedené v prílohe I k uvedenej smernici, zohľadniť informácie, ktoré sám získal.

70 Článok 37 ods. 3 smernice 2013/32 stanovuje, že posúdenie, či je tretia krajina bezpečnou krajinou pôvodu, sa zakladá na celom spektre informačných zdrojov najmä vrátane informácií od iných členských štátov, EUAA, ktorú nahradila EASO, od UNHCR, Rady Európy a iných relevantných medzinárodných organizácií.

71 Je pravda, že ani toto ustanovenie, ani žiadne iné ustanovenie smernice 2013/32 výslovne nespresňujú, že vnútroštátny orgán, ktorý na vnútroštátnej úrovni označuje bezpečné krajiny pôvodu, musí sprístupniť informačné zdroje, na základe ktorých vykonal takéto označenie.

72 V prvom rade to však nič nemení na tom, že označenie tretej krajiny členským štátom ako bezpečnej krajiny pôvodu spôsobuje, že na žiadateľov pochádzajúcich z tejto krajiny sa uplatňuje osobitný režim posudzovania žiadostí o medzinárodnú ochranu. Konkrétne tento režim uvedený v bodoch 48 až 51 tohto rozsudku umožňuje členským štátom urýchliť konanie o posúdení týchto žiadostí a je založený na forme vyvrátiteľnej domnienky dostatočnej ochrany v krajine pôvodu, ktorú môže žiadateľ v súlade s článkom 36 ods. 1 smernice 2013/32 vyvrátiť, ak uvedie závažné dôvody týkajúce sa jeho osobnej situácie.

73 Ako pritom zdôraznil generálny advokát v bode 55 svojich návrhov, možnosť žiadateľa účinne vyvrátiť túto domnienku vyžaduje, aby sa žiadateľ mohol oboznámiť s dôvodmi, pre ktoré sa jeho krajina pôvodu považuje za bezpečnú. Uvedený žiadateľ preto musí mať z tohto dôvodu prístup k zdrojom informácií, na základe ktorých bola jeho krajina pôvodu označená ako bezpečná krajina pôvodu.

74 V druhom rade treba uviesť, že podľa článku 12 ods. 1 písm. d) smernice 2013/32 v spojení s jej článkom 10 ods. 3 písm. b) majú žiadatelia o medzinárodnú ochranu počas konania o posúdení žiadosti prístup k presným a aktuálnym informáciám, ktoré členské štáty zhromaždili z rôznych zdrojov, ako sú EASO a UNHCR a relevantné medzinárodné organizácie pre ľudské práva, týkajúce sa všeobecnej situácie panujúcej v ich krajinách pôvodu. Rovnako z článku 10 ods. 4 uvedenej smernice vyplýva, že vnútroštátne súdy majú tiež prístup ku všeobecným informáciám potrebným na plnenie svojich úloh.

75 Ide pritom o zdroje informácií podobné tým, z ktorých môžu členské štáty v súlade s článkom 37 ods. 3 smernice 2013/32 vychádzať pri označení tretej krajiny ako bezpečnej krajiny pôvodu.

76 V treťom rade treba pripomenúť, že článok 46 ods. 1 smernice 2013/32 priznáva žiadateľom o medzinárodnú ochranu právo na účinný opravný prostriedok pred súdom proti rozhodnutiam o ich žiadosti. Článok 46 ods. 3 tejto smernice definuje rozsah práva na účinný opravný

prostriedok, keď spresňuje, že členské štáty viazané touto smernicou musia zabezpečiť, aby súd, na ktorom je napadnuté rozhodnutie o žiadosti o medzinárodnú ochranu, vykonal „posúdenie skutkových aj právnych otázok v plnom rozsahu *ex nunc* vrátane prípadného posúdenia potrieb medzinárodnej ochrany podľa smernice [2011/95]“ (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. októbra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 85 a citovanú judikatúru).

77 Okrem toho z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že vlastnosti opravného prostriedku stanoveného v článku 46 smernice 2013/32 sa musia určiť v súlade s článkom 47 Charty, ktorý potvrdzuje zásadu účinnej súdnej ochrany. Článok 47 Charty je pritom sám osebe postačujúci a nemusí byť spresnený ustanoveniami práva Únie alebo vnútroštátnym právom na to, aby bolo jednotlivcom priznané samostatne uplatniteľné právo. Nemôže to byť teda inak v prípade článku 46 ods. 3 tejto smernice v spojení s článkom 47 Charty (rozsudok zo 4. októbra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 86 a citovaná judikatúra).

78 V tejto súvislosti treba po prvé pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry účinnosť súdneho preskúmania zaručená článkom 47 Charty, s prihliadnutím na ktorý sa má článok 46 smernice 2013/32 vykladať, na jednej strane vyžaduje, aby dotknutá osoba mala možnosť oboznámiť sa s dôvodmi, na ktorých sa zakladá rozhodnutie prijaté voči nej, buď prostredníctvom prečítania samotného rozhodnutia, alebo prostredníctvom oznámenia dôvodov na základe jej žiadosti, aby sa jej umožnilo brániť svoje práva za najlepších možných podmienok a pri plnej znalosti veci rozhodnúť, či je potrebné obrátiť sa na príslušný súd. Na druhej strane musí mať sudca možnosť vyžadovať od dotknutého orgánu, aby tieto dôvody oznámil, aby mal možnosť v plnom rozsahu preskúmať zákonnosť dotknutého vnútroštátneho rozhodnutia (rozsudky zo 4. júna 2013, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, bod 53, a z 29. júla 2024, protectus, C-185/23, EU:C:2024:657, bod 79, ako aj citovaná judikatúra).

79 Ak sa pritom, tak ako v sporoch vo veci samej, žiadosť o medzinárodnú ochranu zamietne ako zjavne neopodstatnená z dôvodu, že žiadateľ pochádza z bezpečnej krajiny pôvodu v zmysle článkov 36 a 37 smernice 2013/32 v spojení s jej prílohou I, tento dôvod zamietnutia v podstate splýva s dôvodmi, na ktorých je založená domnienka dostatočnej ochrany, ktorá vyplýva z označenia dotknutej krajiny ako bezpečnej krajiny pôvodu.

80 S prihliadnutím na judikatúru citovanú v bode 78 tohto rozsudku treba preto konštatovať, že účinnosť súdnej ochrany vyžaduje, aby dotknutý žiadateľ, ako aj súd, ktorý vo veci rozhoduje, mohli mať nielen vedomosť o dôvodoch takéhoto zamietnutia, ale aj prístup k zdrojom informácií, na základe ktorých bola dotknutá tretia krajina označená ako bezpečná krajina pôvodu.

81 Po druhé, pokiaľ ide o rozsah práva na účinný opravný prostriedok vymedzený v článku 46 ods. 3 smernice 2013/32, Súdny dvor rozhodol, že slovné spojenie „zabezpečia, aby účinný opravný prostriedok zahŕňal posúdenie skutkových aj právnych otázok v plnom rozsahu *ex nunc*“ sa má vykladať v tom zmysle, že členské štáty sú podľa tohto ustanovenia povinné upraviť svoje vnútroštátne právne predpisy takým spôsobom, aby pri rozhodovaní o uvedených opravných prostriedkov súd posúdil všetky skutkové a právne okolnosti, ktoré mu umožnia vykonať aktualizované posúdenie danej veci (rozsudky z 25. júla 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 110, a zo 4. októbra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 87).

82 V tejto súvislosti treba najprv uviesť, že výraz „*ex nunc*“ zdôrazňuje povinnosť súdu vykonať posúdenie, ktoré prípadne zohľadní nové skutočnosti, ktoré nastali po prijatí rozhodnutia, ktoré je predmetom opravného prostriedku (rozsudky z 25. júla 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 111; z 29. júla 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, bod 52, a zo 4. októbra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 88).

83 Slovné spojenie „v plnom rozsahu“ uvedené v článku 46 ods. 3 tejto smernice ďalej potvrdzuje, že súd je povinný posúdiť tak skutočnosti, ktoré rozhodujúci orgán zohľadnil alebo mohol zohľadniť, ako aj tie, ktoré nastali po prijatí rozhodnutia týmto orgánom (rozsudky z 25. júla 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 113; z 29. júla 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, bod 52, a zo 4. októbra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 89).

84 Napokon výraz „prípadn[é]“ obsiahnutý v časti vety „vrátane prípadného posúdenia potrieb medzinárodnej ochrany podľa smernice [2011/95]“ poukazuje na to, že posúdenie v plnom rozsahu *ex nunc*, ktoré má vykonať súd, sa nemusí nevyhnutne týkať vecného posúdenia potreby medzinárodnej ochrany, a teda že sa môže týkať procesných aspektov žiadosti o medzinárodnú ochranu, medzi ktoré patrí označenie tretej krajiny ako bezpečnej krajiny pôvodu (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. októbra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, body 90 a 91, ako aj citovanú judikatúru).

85 Ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora citovanej v bode 66 tohto rozsudku, podľa článku 46 ods. 3 smernice 2013/32 v spojení s článkom 47 Charty, ak je na súd podaný opravný prostriedok proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktorý bol preskúmaný podľa osobitného režimu uvedeného v bode 48 tohto rozsudku, musí tento súd v plnom rozsahu *ex nunc* posúdenia stanoveného v tomto článku 46 ods. 3 tejto smernice zohľadniť na základe skutočností uvedených v spise a skutočností, o ktorých sa dozvedel v priebehu konania, prípadné porušenie hmotnoprávnych podmienok tohto označenia uvedených v prílohe I k tejto smernici.

86 Účinnosť súdneho preskúmania dodržania hmotnoprávnych podmienok uvedených v prílohe I k smernici 2013/32 pritom predpokladá, že súd, ktorý vo veci rozhoduje, môže mať prístup k zdrojom informácií, na základe ktorých príslušný vnútroštátny orgán označil dotknutú tretiu krajinu ako bezpečnú krajinu pôvodu. Táto požiadavka efektivity tiež znamená, že tento súd môže overiť, či toto označenie spĺňa hmotnoprávne podmienky uvedené v prílohe I k uvedenej smernici, pričom zohľadní aj iné informácie, ktoré prípadne sám získal, či už pochádzajú z verejných zdrojov alebo zo zdrojov, o ktorých predloženie požiadal niektorého z účastníkov konania pred ním, a to pod podmienkou, že sa na jednej strane uistí o spoľahlivosti týchto informácií že a na druhej strane títo účastníci konania majú v súlade so zásadou kontradiktórnosti príležitosť predložiť svoje pripomienky k týmto informáciám.

87 Z uvedeného vyplýva, že členské štáty sú podľa článku 46 ods. 3 smernice 2013/32 povinné upraviť svoje vnútroštátne právo tak, aby bol zaručený dostatočný a primeraný prístup k zdrojom informácií, o ktoré sa opierali pri označovaní bezpečných krajín pôvodu. Tento prístup musí žiadateľovi o medzinárodnú ochranu pochádzajúcemu z takej krajiny a vnútroštátnemu súdu, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o žiadosti o medzinárodnú ochranu, umožniť účinne sa oboznámiť s týmito zdrojmi informácií v súlade s judikatúrou pripomenutou v bode 78 tohto rozsudku.

88 S prihliadnutím na vyššie uvedené dôvody treba na druhú a tretiu otázku odpovedať tak, že články 36 a 37, ako aj článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 v spojení s článkom 47 Charty sa majú vykladať v tom zmysle, že:

– členský štát, ktorý označí tretiu krajinu ako bezpečnú krajinu pôvodu, musí zabezpečiť dostatočný a primeraný prístup k informačným zdrojom v zmysle článku 37 ods. 3 tejto smernice, na ktorých je toto označenie založené, ktorý musí jednak umožniť dotknutému žiadateľovi o medzinárodnú ochranu s pôvodom v tejto tretej krajine brániť jeho práva za najlepších možných podmienok a pri plnej znalosti veci sa rozhodnúť, či je potrebné obrátiť sa na príslušný súd, a jednak umožniť tomuto súdu vykonať preskúmanie rozhodnutia o žiadosti o medzinárodnú ochranu,

– vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o žiadosti o medzinárodnú ochranu posudzovanej v rámci osobitného režimu posudzovania uplatniteľného na žiadosti podané žiadateľmi pochádzajúcimi z tretích krajín označených ako bezpečné krajiny pôvodu, môže pri overovaní, hoci len incidenčne, či toto označenie spĺňa hmotnoprávne podmienky takého označenia uvedené v prílohe I k uvedenej smernici, zohľadniť informácie, ktoré sám získal, pod podmienkou, že na jednej strane overí spoľahlivosť týchto informácií a že na druhej strane zaručí účastníkom konania dodržanie zásady kontradiktórnosti.

O štvrtej otázke

89 Na úvod treba uviesť, že štvrtá otázka sa netýka preskúmania, ktoré musí vykonať vnútroštátny súd, pokiaľ ide o vykonanie ustanovení článku 36 ods. 1 smernice 2013/32, ktorý stanovuje vyvrátenie domnienky dostatočnej ochrany v krajine pôvodu, ak žiadateľ uvedie závažné dôvody týkajúce sa jeho osobnej situácie. Uvedená otázka sa týka len preskúmania, ktoré musí tento súd vykonať, pokiaľ ide o samotné označenie tretej krajiny pôvodu žiadateľa ako bezpečnej krajiny pôvodu v súlade s článkom 37 tejto smernice.

90 Za týchto podmienok treba konštatovať, že vnútroštátny súd sa svojou štvrtou otázkou v podstate pýta, či sa má článok 37 smernice 2013/32 v spojení s prílohou I k tejto smernici vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby členský štát označil ako bezpečnú krajinu pôvodu tretiu krajinu, ktorá v prípade určitých kategórií osôb nespĺňa hmotnoprávne podmienky takého označenia stanovené v prílohe I k uvedenej smernici.

91 Podľa ustálenej judikatúry na účely výkladu určitého ustanovenia práva Únie je potrebné zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj kontext, do ktorého patrí, a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou [rozsudky zo 17. novembra 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, bod 12, a zo 6. júla 2023, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Utečenec, ktorý sa dopustil závažného trestného činu), C-8/22, EU:C:2023:542, bod 29].

92 Pokiaľ ide v prvom rade o znenie článku 37 smernice 2013/32, ktorý sa v súlade s jeho názvom týka označenia tretích krajín členským štátom za bezpečné krajiny pôvodu, odkazuje sa v ňom viackrát na pojmy „krajina“ a „tretia krajina“. Nič v znení tohto ustanovenia nenaznačuje, že na účely takéhoto označenia možno tieto pojmy chápať tak, že sa týkajú len, prípadne prevažnej, časti obyvateľstva dotknutej tretej krajiny s vylúčením inej časti tohto obyvateľstva alebo určitých kategórií osôb.

93 Pokiaľ ide v druhom rade o kontext, do ktorého patrí článok 37 smernice 2013/32, z tohto článku po prvé vyplýva, že členské štáty môžu označiť bezpečné krajiny pôvodu v súlade s prílohou I k tejto smernici. Rovnako ako znenie uvedeného článku pritom kritériá uvedené v tejto prílohe neposkytujú žiadnu informáciu o tom, že členské štáty môžu označiť tretiu krajinu ako bezpečnú krajinu pôvodu, hoci pre určité kategórie osôb v rámci obyvateľstva tejto krajiny nie sú splnené hmotnoprávne kritériá stanovené v tejto prílohe I.

94 Naopak podľa uvedenej prílohy označenie tretej krajiny ako bezpečnej krajiny pôvodu závisí od možnosti preukázať, že v nej „vo všeobecnosti“ a „sústavne“ neexistuje prenasledovanie, mučenie ani neľudské či ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie a že v nej neexistuje hrozba všeobecného násilia v situáciách medzinárodných alebo vnútorných ozbrojených konfliktov.

95 V tejto súvislosti je pravda, že jazykové verzie prílohy I k smernici 2013/32 sa líšia. Iba francúzska jazyková verzia tejto prílohy tak uvádza príslovku „uniformément“. Ostatné jazykové verzie uvedenej prílohy, ako napríklad bulharská („за всеки отделен случай“), španielska („sistemática“), česká („soustavně“), dánska („til stadighed“), nemecká („durchgängig“), estónska („järjekindlat“), grécka („μόνιμα“), anglická („consistently“), chorvátska („trajno“), talianska („costantemente“), lotyšská („konsekventi“), litovská („sistemingai“), maďarská („következetesen“), maltská („konsistentement“), holandská („duurzame“), poľská („konsekwentnie“), portugalská („sistemático“), rumunská („consecvent“), slovenská („sústavne“), slovinská („redno“), fínska („jatkuvasti“) a švédska („genomgående“) zodpovedajú výrazom ako „sústavne“, „systematicky“, „trvale“, „pokračujúco“ alebo „koherentne“.

96 Okrem týchto sémantických rozdielov však všetky tieto pojmy odkazujú na pojem „nemennosť“. Vzhľadom na neexistenciu akéhokoľvek odkazu na časť obyvateľstva dotknutej tretej krajiny v článku 37 alebo v prílohe I k smernici 2013/32 tak skôr naznačujú, že podmienky stanovené v tejto prílohe musia byť splnené vo vzťahu k celému obyvateľstvu dotknutej tretej krajiny, aby táto krajina mohla byť označená za bezpečnú krajinu pôvodu. Vyjadrujú tak voľbu normotvorcu Únie podmieniť označenie bezpečnej krajiny pôvodu tým, že tretia krajina je vo všeobecnosti bezpečná pre celé jej obyvateľstvo, a nielen pre jeho časť.

97 Napokon ani v krajine, ktorá je všeobecne bezpečná pre jej celé obyvateľstvo, neexistuje žiadna absolútna záruka bezpečnosti pre každého jednotlivca. Práve z tohto dôvodu normotvorca Únie v článku 36 ods. 1 smernice 2013/32 v spojení s odôvodneniami 40 a 42 tejto smernice stanovil možnosť, aby každý žiadateľ o medzinárodnú ochranu pochádzajúci z krajiny označenej ako bezpečná krajina pôvodu mohol vyvrátiť vyvrátiteľnú domnienku dostatočnej ochrany uvedením závažných dôvodov týkajúcich sa jeho osobnej situácie.

98 Po druhé, pokiaľ ide o tvrdenie založené na článku 24 smernice 2013/32, treba uviesť, že tento článok, ktorý sa v súlade so svojím názvom týka „žiadateľov, ktorí potrebujú osobitné procesné záruky“, nijako nesúvisí s označením tretej krajiny ako „bezpečnej krajiny pôvodu“ v zmysle článku 37 a prílohy I k tejto smernici.

99 Po tretie, ako bolo uvedené v bodoch 48 až 51 tohto rozsudku, označenie tretích krajín členským štátom ako bezpečných krajín pôvodu umožňuje, aby sa žiadosti o medzinárodnú ochranu podané žiadateľmi z týchto tretích krajín posudzovali v rámci osobitného režimu posudzovania, ktorý má povahu výnimky.

100 V tomto ohľade by výklad článku 37 smernice 2013/32, ktorý umožňuje, aby bola tretia krajina označená ako bezpečná krajina pôvodu, hoci táto krajina pre určité kategórie osôb nespĺňa hmotnoprávne podmienky stanovené v prílohe I k tejto smernici, viedol k rozšíreniu pôsobnosti tohto osobitného režimu posudzovania. Vzhľadom na to, že takýto výklad nemá oporu v znení tohto článku 37 ani v širšom zmysle v tejto smernici, uznanie takejto možnosti by bolo v rozpore so striktným výkladom, ktorý sa musí uplatňovať v prípade ustanovení, ktoré majú povahu výnimky [pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. marca 2015, Komisia/Luxembursko, C-502/13, EU:C:2015:143, bod 61, a z 8. februára 2024, Bundesrepublik Deutschland (Prípustnosť následnej žiadosti), C-216/22, EU:C:2024:122, bod 35, ako aj citovanú judikatúru].

101 Pokiaľ ide v treťom rade o ciele smernice 2013/32, treba pripomenúť, že okrem toho, že sleduje všeobecný cieľ, ktorým je zaviesť spoločné procesné normy, konkrétne to – ako vyplýva najmä z jej odôvodnenia 18 –, aby sa žiadosti o medzinárodnú ochranu vybavili „čo najskôr bez toho, aby bolo dotknuté vykonanie primeraného a úplného posúdenia“ (rozsudky z 25. júla 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 109, a zo 4. októbra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 78).

102 V tejto súvislosti sa v odôvodnení 20 uvedenej smernice uvádza, že za riadne vymedzených okolností, z ktorých je okrem iného zrejmé, že žiadosť bude uznaná za neopodstatnenú, by členské štáty mali mať možnosť skrátiť konanie o posúdení žiadosti, najmä zavedením kratších, ale primeraných lehôt pre určité procesné úkony bez toho, aby tým bolo dotknuté vykonanie primeraného a úplného posúdenia žiadosti a účinný prístup žiadateľa k základným zárukám a zásadám stanoveným v tejto smernici (rozsudok zo 4. októbra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 79).

103 Z toho dôvodu, ako bolo uvedené v bodoch 48 až 51 tohto rozsudku, členský štát môže preskúmať žiadosti o medzinárodnú ochranu podané žiadateľmi z tretej krajiny, ktorú tento členský štát označil ako bezpečnú krajinu pôvodu, v rámci osobitného režimu preskúmania, v rámci ktorého je okrem iného možné urýchliť postup preskúmania týchto žiadostí (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. októbra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 80).

104 Vzhľadom na to, ako je uvedené v bode 101 tohto rozsudku, že normotvorca Únie sa prostredníctvom smernice 2013/32 snaží zabezpečiť, aby preskúmanie žiadostí o medzinárodnú ochranu bolo rýchle a zároveň úplné, je úlohou normotvorcu Únie, aby pri výkone diskrečnej právomoci, ktorú má pri stanovení spoločných postupov udeľovania a odnímania medzinárodnej ochrany, zvážil tieto dva ciele pri určovaní podmienok, za ktorých môžu členské štáty označiť tretiu krajinu ako bezpečnú krajinu pôvodu (rozsudok zo 4. októbra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, bod 81).

105 Skutočnosť, že tento normotvorca nestanovil v rámci tejto smernice možnosť, aby členské štáty vylúčili kategórie osôb na účely takéhoto označenia, je teda odrazom tohto vyvažovania a jeho rozhodnutia uprednostniť vyčerpávajúce preskúmanie žiadostí o medzinárodnú ochranu podaných žiadateľmi, ktorých krajina pôvodu nespĺňa pre celé obyvateľstvo hmotnoprávne podmienky stanovené v prílohe I k uvedenej smernici.

106 Hoci článok 61 ods. 2 nariadenia 2024/1348, ktorého článok 78 zrušuje smernicu 2013/32 s účinnosťou od 12. júna 2026, takúto možnosť zavádza, keď stanovuje, že na úrovni Únie aj na vnútroštátnej úrovni môže byť tretia krajina označená ako bezpečná tretia krajina s výnimkou jasne identifikovateľných kategórií osôb, je výsadou normotvorcu Únie prehodnotiť toto riešenie a vykonať nové posúdenie dotknutých záujmov.

107 V tejto súvislosti treba tiež uviesť, že tomuto normotvorcovi prináleží zvoliť dátum, od ktorého sa začne uplatňovať nové ustanovenie, akým je článok 61 ods. 2 nariadenia 2024/1348, čo je voľba, ktorú vykonal v článku 79 ods. 2 a 3 tohto nariadenia. Okrem toho môže zmeniť túto voľbu tým, že zmení toto posledné uvedené ustanovenie, čo napokon navrhla Komisia. V súlade s tým sa v článku 1 ods. 2 návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady zo 16. apríla 2025, ktorým sa mení nariadenie 2024/1348 [COM(2025) 186 final], ktorý predložila Komisia, stanovuje zmena článku 79 ods. 2 a 3 nariadenia 2024/1348 s cieľom urýchliť uplatňovanie okrem iného jeho článku 61 ods. 2.

108 Vzhľadom na požiadavky pripomenuté v bodoch 66 a 85 tohto rozsudku a v rozsahu, v akom sa na spory vo veci samej uplatňuje článok 37 smernice 2013/32, a nie článok 61 ods. 2 nariadenia 2024/1348, prináleží preto vnútroštátnemu súdu, aby v súlade s článkom 46 ods. 3 tejto smernice v spojení s článkom 47 Charty overil, na základe skutočností uvedených v spise, ako aj skutočností, o ktorých sa dozvedel počas pred ním prebiehajúceho konania, či označenie Bangladéšskej ľudovej republiky ako bezpečnej krajiny pôvodu stanovené v článku 2a ods. 1 legislatívneho dekrétu č. 25/2008 po jeho zmene zákonným dekrétom č. 158/2024 spĺňa hmotnoprávne podmienky takéhoto označenia uvedené v prílohe I k uvedenej smernici vo vzťahu k celému obyvateľstvu tejto tretej krajiny.

109 S prihliadnutím na predchádzajúce dôvody je potrebné na štvrtú otázku odpovedať tak, že článok 37 smernice 2013/32 v spojení s prílohou I k tejto smernici sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby členský štát označil tretiu krajinu ako bezpečnú krajinu pôvodu, ak pre určité kategórie osôb nespĺňa hmotnoprávne podmienky takého označenia uvedené v prílohe I k uvedenej smernici.

O trovách

110 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

1. Články 36 a 37, ako aj článok 46 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

nebránia tomu, aby členský štát označil tretie krajiny ako bezpečné krajiny pôvodu prostredníctvom legislatívneho aktu, pod podmienkou, že toto označenie môže byť

predmetom súdneho preskúmania týkajúceho sa splnenia hmotnoprávnych podmienok takéhoto označenia, ktoré sú uvedené v prílohe I k tejto smernici, ktorýmkoľvek vnútroštátnym súdom, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o žiadosti o medzinárodnú ochranu posudzovanej v rámci osobitného režimu uplatniteľného na žiadosti podané žiadateľmi pochádzajúcimi z tretích krajín označených ako bezpečné krajiny pôvodu.

2. **Články 36 a 37, ako aj článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie**

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

– **členský štát, ktorý označí tretiu krajinu ako bezpečnú krajinu pôvodu, musí zabezpečiť dostatočný a primeraný prístup k informačným zdrojom v zmysle článku 37 ods. 3 tejto smernice, na ktorých je toto označenie založené, čo musí jednak umožniť dotknutému žiadateľovi o medzinárodnú ochranu s pôvodom v tejto tretej krajine brániť svoje práva za najlepších možných podmienok a pri plnej znalosti veci sa rozhodnúť, či je potrebné obrátiť sa na príslušný súd, a jednak umožniť tomuto súdu vykonať preskúmanie rozhodnutia o žiadosti o medzinárodnú ochranu,**

– **vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o žiadosti o medzinárodnú ochranu posudzovanej v rámci osobitného režimu posudzovania uplatniteľného na žiadosti podané žiadateľmi pochádzajúcimi z tretích krajín označených ako bezpečné krajiny pôvodu, môže pri overovaní, hoci len incidenčne, či toto označenie spĺňa hmotnoprávne podmienky takého označenia uvedené v prílohe I k uvedenej smernici, zohľadniť informácie, ktoré sám získal, pod podmienkou, že na jednej strane overí spoľahlivosť týchto informácií a že na druhej strane zaručí účastníkom konania dodržanie zásady kontradiktórnosti.**

3. **Článok 37 smernice 2013/32 v spojení s prílohou I k tejto smernici**

sa má vykladať v tom zmysle, že:

bráni tomu, aby členský štát označil tretiu krajinu ako bezpečnú krajinu pôvodu, ak pre určité kategórie osôb nespĺňa hmotnoprávne podmienky takého označenia uvedené v prílohe I k uvedenej smernici.

Podpisy